

TOVERITAR

Amerikan suomalaisten työläisnaisen äänikannattaja, ilmestyy Astoriassa, Ore. joka tiista: The Western Workmen's Pub. Co:n kustantamana.
Huooneisto sijaitsee 10:n ja Duane katu-
kujan kulmassa. Puhelin 365.
Ilmoitushinta 50 senttiä tuumalta kerran.
Naimaisilmoituksista \$1.00 ensimmäistä tuu-
malta ja 50 senttiä jokaiselta seuraavalta lisää.

TILAUSHINNAT YHDYSVALTOIHIN
1 vuosikerta \$1.00, puoli vuotta 60c
CANADAAN
1 vuosikerta \$1.25, puoli vuotta 75c
SUOMEEN
1 vuosikerta \$1.50, puoli vuotta 80c
TOVERITAR

BOX 99 ASTORIA, ORE.

TOVERITAR

(THE WOMAN COMRADE.)

Organ of the Finnish Working Women in
America, Published every Tuesday by The
Western Workmen's Publishing Co.
Advertising rates 50c per inch per insertion.

SUBSCRIPTION RATES
IN THE UNITED STATES:
One year \$1.00, 6 months 60c
IN CANADA:
One year \$1.25, 6 months 75c
IN FOREIGN COUNTRIES:
One year \$1.50, 6 months 80c
ADDRESS:

Entered as second-class matter July 18th,
1911 at the Post Office at Astoria, Oregon.
Under the Act of March 3rd, 1879.

TOIMITUS

Selma Jokela-McCone

231 1/2 Oak St., Portland, Ore.

Toverittaren tilaajaluettelo osottaa
seuraavaa:
Uusia 89
Uudistuksia 42
Katkennut 74

Toverittaren yksityisnumeroiden
hinta on viisientistä kappale pait-
si niputtain ostain, jolloin ne ovat
(viisi kappaletta ja siitä ylös-
päin) kaksi senttiä kappale.

ARVOSTELUJA
TOVERITTARESTA

Keskipiirin piirikokouksen virallinen
arvostelu.

Kokous päättää lausua, että Tove-
ritar on ollut nykyisen toimituksen
aikana toimitettu paremmin kuin ai-
kaisemmin. Kuitenkin päättää koku-
s samalla huomauttaa että Tove-
ritar viime aikoina muutamissa ky-
symyksissä, esim. säästäväisyys ja
palvelijatar-kysymyksessä on eky-
nyt jonkun verran pikkuporvarillisiin
käsitteisiin.

Kokous, käsittäen Toverittaren tär-
keän tehtävän työläisnaisen herät-
täjänä ja sosialistisen agitationin pi-
riin opastajana, lausuu toivomuksen,
että Toveritar tästä eteenpäin toimi-
tetaan selvästi sosialististen peri-
aatteiden mukaisena ja käsitellään
entistä enemmän nuorison kasvatus-
kysymystä ja nuorisoliittojen perusta-
mista sekä partiopoika-liikkeen vastus-
tamista.

Samalla kehoittaa kokous Keski-
piirin osastoja entistä tarkokkaam-
min levittämään Toveritarta.

Lukijakunnan arvosteluja erään asia-
miehemme poimimana.

Tässä tuonnottain sattumalta kuu-
lin kahden itsetietoisien puoluetoverin
keskustelua, huomattamini, että kes-
kustelu kohdistui tähän meidän leh-
teemme, heristin korvani ehkä ute-
liaisuudesta, joka paña vika meillä
ihmissuhteilla on niin yleinen, kuu-
lin seuraavaan tapaan heidän lausu-
van mielipiteitään: ensimmäinen sanoo
kovin vakavan näköisenä—

"Kyllä tuon aikain lehden sisältö
tuntuu käyvän aivan liika kevyeksi."
Toinen kohauttaa olkapäitään e-
nempi halveksivasti—

"Niin, ja eihän siihen kohta mi-
tään vakavampaa saisit mahtumaan-
kaan, kun pitkällä palkkakuntain kir-
jeillä täytetään koko lehti."

Ensimmäinen taas kevyesti huaten
jatkaa—

"Kyllähän näistä asioista oli jo
vähän keskustelua siellä Astoriassa

LUOKKATAISTELU-
ALUEELTA

BUTTE, MONT.

Tov. Moses Hahl on ollut täällä
luennollissa neljänä päivänä ja il-
tana. Ensimmäisenä luento-iltana heti
perustivat s. s. osaston tänne Butte-
teen; 14 jäsentä yhtyi perustavassa
kokouksessa. Siinä lailla! Jo nyt
Butten harmaa veljeskunta sai pu-
reksimista oikein suun täydeltä.

Yhtykäähän nyt toverit ja toverit-
taret oikein kilvalla uuteen osastoon
ja aletaan toimia oikein yksimiel-
sesti yhteisen asiamme edesviemi-
seksi. En tiedä vielä miten on jär-
jestetty kokousten pito ja minne
sitä kotiudutaan. Engl. kielisten s.
haali on kovin kaukana suomalaisesta
asutuksesta, vaan eiköhän sitä siellä
nyt ensi aluksi jouduta patkoimaan,
pääsee sinne myöskin katuvaunulla.

Kaupungin talo oli eilen pisinä kun
yksitoista avioerojuttua käsiteltiin
yhtenä päivänä. Siinä sai kuulija-
kunta kuulla monta eri lajia syytös-
tä, osalta hyvinkin ikäviä.

Tov. Reinold Nyback kuoli eilen
Local Hospitalissa umpisuolen leik-
kauksen takia. Nyback oli 24 v.
vanha yksinäinen mies, ollut tässä
maassa kaksi vuotta.

Viisi mainaria loukkaantui ja kaksi
kuoli, nim. Richard Bathgate ja Bert
Campbell kuolivat ja T. L. Howe on
kuolemaisillaan St. James Hospital-
issa. Molemmat kuolleet olivat nuoria
alle 30 v. ja jättivät perheet. Molempien
misisten vanhukset ovat tässä
kaupungissa, joten heillä on vähän
turvallisempi ainakin nyt alus-
sa.

Demo Mamthilla murskautui pääl-
luu Stewart Mainissa ja Mike Flits-
patrick menetti monta sormeaan.

niillä yhteisillä 'turpakäräjillä', mutta
kuulosti enemmistö olevan sitä mie-
lipidettä, ettei naiset, enemmistö tar-
koitan, voi muuten lehden palstoilla
tuoda ajatuksiaan julki, kuin palkka-
kuntakirjeissä, ja siinä tapauksessa
meidän täytyy jättää tämä asia aina-
kin toistaiseksi ennalleen, mutta kyl-
lä minä vieläkin sanon, että toimit-
tajana jos olisin, kyllä minä niistä
useammastakin kirjoituksesta karsisin
pois koko paksumi."

Ja siihen raukesi heidän keskuste-
lunsa.

Seuraavana päivänä käväsin kyläl-
lemässä erään vanhoillis-sekaisen per-
heen luona, jossa äiti on vanha To-
verittaren tilaaja. Tahallani johda-
tin keskustelumme lehteemme. Vain-
no jähkäsi täydellä suulla—

"Jaa, jos Toveritar pysyy edelleen-
kin yhtä vakava-sisältöisenä kuin
mitä se on nykyään ollut monta nu-
meroa, niin minä en viitsi sitä enem-
pi tilata."

Koetin vointini mukaan puolustaa
ystävääni vedoten asiaan näin vaka-
vaan suuntaan päin menen olleen
syytä tuo äsken tapahtunut presi-
dentin valinta ja lehtemme sisällön
vakavuus johtuen siitä nyt vähäisiä
aikaa, mutta tämä ei kelvannut puo-
lustukseksi.

"Mutta eihän siinä ole edes mei-
dän palkkakunnalta kirjoituksia, kun
toisinaan pahojen ilmaim edellä, ja ne
jatkuvat romaanitkin, mitä siinä mu-
ka julkaistaan, ovat niin harvakeen
jatkot, että edelliset tykkäänään un-
hottuu ennen kun lisää saa lukeak-
seen."

Näin pauhasi vaimo, ja minä olin
kuin ainakin laudalta lyöty, mutta
vielä koetin teroittaa kieltäni.

"Kyllä se kaikista päättäen on
meidän naisten syy kaikki, sillä on-
han meitä suomalaisia naisia yksis-
tään täällä Yhdysvalloissakin niin
paljon, että jos jokainen täyttäisim-
me velvollisuutemme lehteemme koh-
taan, nimittäin auttaen sitä, niin ai-
neellisesti kuin henkisestikin, niin
ei ollenkaan olisi vaikea saada sitä
vaikka kolme kertaa viikossa luok-
semme, ettei romaanien jatkot un-
hottuisi, ja muikin sisältö voisi sitä
mukaa korjaantua, kun me vaan
todella haluaisimme. Päittäisimme

Call. C. Hass loukkaantui pehoin
Original Mainissa. John Ridge sär-
ki selkäänsä M. View mainissa. Kaik-
ki nämä yhtenä päivänä ja sitä en
tiedä, onko tässä vielä puoletkaan,
jotka kuuluvat saman päivän listaan.
Mutta onhan sitä nyt jo alkua tässä-
kin.

Mies ampui vaimonsa ja sitte le-
petti oman elämänsä. Mr. Bernhard
Murray (Fireman) Pennsylvanیا wai-
vissa, lähti työhön yövuorolle kello
11 illalla, kuten ennenkin, vaan myö-
hästivi siitä katuvaunusta, jota tu-
voitti. Mrs. Murray luuli, että mie-
hensä saavutti sen vaunun, jota hän
tavotti ja otti itse muka seuraavan.
Niin sattuivatkin samaan vaunuun.

Vaino ei huomannut miestänsä ja
nii mies vaan kävi työpaikalla ra-
porteerannassa aikansa ja tuli ta-
kaisin kotinsa tuntia myöhemmin.
Kävi tuttavissaan ja naapureissa ky-
sellen, josko vaimonsa on näkynyt.
Ei löytynyt haettavaa. Mies odotteli
aamuun asti ennenkuin vaimo kerkisi
koteutua. Vaino oli tehnyt sitä jo
neljä viikkoa, kulkien toisten mies-
ten kanssa tansseissa ja muissa hu-
vipaikoissa. Lapset jo selvitti isälle,
että äiti tulee vasta aamulla. Kiti
kun tuli, niin mies lähti sheriffin
nauhille, että mitä hänen pitäisi teh-
dä ja sai vastauksen, että antaa vai-
molle muistutus, tai räätäyttää. Mies
lähti kotiin. Vanhin lapsista, Ralph,
13-vuotias, oli jo sanomalehtiä myy-
mässä, kolme nuorempaa olivat hui-
telemassa. Miehen kotiin tultua vai-
mo laittoi aamiaista. Silloin mies
alkoi antaa muistutuksia ja ampui
niitä kuulaa vaimonsa ruumiseen.
Sitte kirjoitti kolme kirjettä, kaksi
tuttavilleen ja yhden vaimonsa van-
hukalle. Sitte vasta ampui kuulaa
alvohiinsa ja kaatui vaimonsa vie-
reen. Ralph kun tuli lehtiä myy-
mässä puoliselle, näki vanhempai-
sien ruumiit vierekkäin makaa-
massa keittiön lattialla, säikähti pel-
-

lää niin, että hyppäsi ulos ja juoksi
neljä blokia eikä tiennyt mitä tehdä
eli mihin mennä. Vähän toinnut-
tuaan poika telefoonsi iso-isälleen
ja sitte jo kerkisi muorematkan
lapset kotiin ennenkuin iso-isa ehti
sinne. Lapset ovat 13, 11, 9, tyttö
nuorin 7-vuotias. Mies pyysi kir-
jeessään, jonka oli applukolleen kir-
joutanut: "and when Ethel gets big,
keep her away from dances." (Kun
Ethel kasvaa isoksi, pitääkää hänet
pois tansseista). Sanoi ei yksin ot-
tavansa kaikkea syytä päällensä.
Syytti muifansa tuutta heilua (Billy
H.), yleisiä tanssi- ja hurjastelu-pai-
koja, joita tässä kylässä on joka
alalta.

Murrayn työtoveri kysyi häneltä
iltana, jolloin Murray vaan kävi ra-
porteerannassa työpaikallaan, että
mikä olet noin murheellisen näköi-
nen? Silloin oli Murray sanonut,
että "Sydämeni on murtunut minun
neljän pienen viattoman lapseni täh-
den ja kyyneleet olivat virtana alka-
neet vuotaa aies poskiltani. Se sydän
oli varmaan särkynyt. Heillä oli
oma hyvä koti ja rahaa toista tu-
hainta pankissa. Vaino ja lapset kä-
vivät hyvissä vaatteissa. Murray
sanoi toverilleen, että hänen kotinsa
on ollut puidas, raitis ja onnellinen
kuten kotitanssen pesä ja mikä hä-
nen vaimolleen nyt tuli, kun he tu-
levat toimeen hyvin. Lapset ovat
isoja, ettei niistäkään enään ole niin
suuria vaivaa, kun heidän pieninä
ollessaan. Ja nyt joka ilta jättää
lämpimän kodin ja lapsensa, lähteäk-
seen romuamaan yökautiksi toisten
miesten kanssa. Mr. Murray oli 36
ja Mrs. Murray 33 vuotias. Sitä
Billy H. ei ole vielä löydetty, joka
aiheutti moisen tragedian. Lapset
ovat iso-ään turvissa. Heidän van-
hempansa olivat molemmat henkiva-
kautuksessa, joten on lapsilla vä-
hän turvallisempi.

"Hell is full of hypocrites, heaven

kuin valtiolliset asiattkin ja missä?
Omassa viikkolehdessä, Toverittares-
sa. Minä nyt jo enustan sitä, että
toiset viisitoista vuotta eteenpäin,
niin on osa meistä naisista Valkoses-
sa Talossa. Toivon että ne naiset
ovat sitte samaa mieltä minun kans-
sani, toisin sanoen—ovat sosialisteja.
Minä tiedän, että nämä minun esi-
tykseni, jos ne otettaisiin käytäntöön,
nimittäin Toverittaren laajentaminen,
kysyy jonkun verran aineellisia varo-
ja meistä ei kukaan minun tietääk-
seni ole vielä korollaan eläjä, niin
se ehkä jää laajentamatta, mutta
kautaan käsi on karttuisa, jos sitä
vaan on yksimielisyyttä, niin me nai-
set voimme siitäkin pulasta päästä
ehkäpä hyvinkin helposti.

Minulla on sanottavana sen verran,
että jos lähettäisin Toverittaren toi-
mitukselle kaikki ne kertomukset,
mitä olen nykyään täällä kirjoittanut,
niin hänen ei tarvitsis moneen kuu-
kauteen julkaista muuta, sillä ne
veisivat kaikki tilan. Ja usein olen
huomannut Selma-täidin valittavan til-
lan ahautta lehdessä. No niin, mi-
lä se nyt on autettavissa? Ei muuta
kuin levittämään ja laajentamaan leh-
den kokoa ja ilmestymään kaksi ker-
taa viikossa. ANNA ARO.

Vieläkin muutama sana Toveritti-
resta! Jospa nyt itäpiiri antaisi
saman huomion Toverittarelle kuin
keskipiiri, niin jo meillä olisi jotain
jonka varaan voitaisi rakentaa! Huo-
limatta kaikesta siitä harmista mitä
tämä jobi tuottaa, olen kerrankin
iloinen. Eiköstä tämä ole ensikerta
kun Toveritar on saanut sen arvon,
että sitä on haukuttu oikein virall-
sesti muuallakin kuin länneen kärä-
jillä. Nyt siitä voi jo ruveta toimit-
tamaanakin oikein "kunnollisesti" ja
"socialidemokratisen hengen mukai-
sesti". tarvitsematta pelätä, että ti-
laajat tippuvat olemattomiksi samoin
kuin lukijakuntakin. Jospa nyt itä-
piirikin kokouksessaan pyykkäisi niit-
tä "säkkineenäinoja". Toivossa on
hyvä elää!

Se on all right vaikka laittatkin
lehteen palkkakuntakirjeitä, jotka
ovat sitä laatua, että voi lehteen
panna. Kiitos vaan siitä!
Arvosteluja jatketaan.—Toim.